

Elevkårsprogrammet – för en tryggare, starkare och roligare gymnasieskola

---

Inledning

Elever har enligt skollagen rätt till delaktighet och inflytande över sin utbildning och arbetsmiljö. När elever individuellt och kollektivt ges möjlighet att utöva den rätten bidrar det till skolans utveckling, sociala klimat och lusten att lära. Idag är elevkårer det vanligaste sättet för elever att organisera sig på gymnasiet. Elevkårer är ideella föreningar som enligt grundlagen har rätt att finnas och verka fritt utan påverkan från utomstående. En rättighet som är starkt förankrat till Sveriges grundbult, demokratin.

Sveriges Elevkårer är en ideell organisation som är religiöst och partipolitiskt obunden. Vårt främsta syfte är att stärka elevkårerna i Sverige i sitt arbete att skapa en mer givande skoltid för sina medlemmar.

Elevkårerna som är medlemmar i Sveriges Elevkårer är självständiga, demokratiskt uppbyggda föreningar som bidrar till att göra skolan tryggare, starkare och roligare.

Tryggare för att de bidrar till att göra skolmiljön bättre för alla som vistas i den genom till exempel utbildningar och projekt mot trakasserier och diskriminering. Elevkåren kan se utmaningar som vuxenvärlden inte ser och kan stötta skolledningen i att lösa problem genom att vara en kanal mellan elever och skolpersonal.

Starkare för att de medverkar till att förbättra skolresultaten och skapa en mer attraktiv skola. Elevengagemang bidrar till ökad närvaro, bättre arbetsmiljö och därmed bättre skolresultat. En stark elevkår och aktiviteter utanför schemat ökar även skolans attraktionskraft för nya elever.

Roligare för att de stärker sammanhållningen på skolan genom sociala aktiviteter och utbyte mellan olika program och klasser. En aktiv elevkår motverkar därmed utanförskap och gör att elever får lust att gå till skolan.

Elevkårsprogrammet ställer upp ett antal uppmaningar till makthavare som har sin grund i utmaningar som våra elevkårer möter i sin verksamhet. Genom att stärka förutsättningarna för elevkårer att finnas och verka fritt skapar vi tillsammans en bättre skola. Det bidrar i sin tur till ett tryggare, starkare och mer demokratiskt samhälle.

Målgrupper för elevkårsprogrammet

För att förbättra och stärka förutsättningarna för elevkårer att finnas och bedriva verksamhet krävs förändringar på **nationell, kommunal** och **lokal nivå**.

Regering, riksdag och **statliga myndigheter** kan förbättra förutsättningar för elevkårer på nationell nivå.

Andra relevanta samhällsaktörer likt företag och intresseorganisationer kan förbättra förutsättningar för elevkårer i stort.

Kommuner kan förbättra förutsättningar för elevkårer på kommunal nivå.

Skolledning och **fristående skolhuvudmän** kan förbättra förutsättningar för elevkårer på den egna skolan/skolorna.

Uppmaningar för elevers fria och självständiga organisering i gymnasieskolan

Nationella uppmaningar

Nationella beslutsfattare likt regering, riksdag och statliga myndigheter sätter grunderna för att elevkårer ska få likvärdiga möjligheter att organisera sig fritt.

- Skriv in elevers rätt att självständigt organisera sig i **elevkårer** i svensk lagstiftning.
- Förtydliga **elevkårsaktivitas** rätt till **ledighet och kompensation** för elevengagemang i svensk lagstiftning.
- Förtydliga **elevers rätt till inflytande** över sin utbildning i svensk lagstiftning.
- Säkerställ att **efterforskning inte sker** i de fall där en elev vänder sig anonymt till media i skolrelaterade frågor.
- Säkerställ att det tas fram **nationella riktlinjer för rektorer** om elevkårer och vikten av fri och självständig organisering.
- Säkerställ att utbildning om elevers förenings-, yttrande- och tryckfrihet är en del av den **statliga rektorsutbildningen**.
- Säkerställ att **personer verksamma inom skolan utbildas** i elevers förenings-, yttrande- och tryckfrihet.
- Säkerställ en rättvis och långsiktig **finansiering** av civilsamhället.
- Säkerställ att **reglerna för statlig finansiering** är konstruerade på sådant sätt att de gynnar elevrörelsens stabilitet, tillväxt och långsiktighet.

Uppmaningar för relevanta samhällsaktörer

Samhällsaktörer likt företag och intresseorganisationer kan skapa förutsättningar och underlätta för elevkårer att bedriva sin verksamhet.

- Elevkårer ska **hanteras legitimt** av de marknadsaktörer som de möter inom ramen för sin verksamhet.
- Underlätta möjligheterna för elevkårer att hantera och ta del av olika **banktjänster**.

Lokala uppmaningar

Lokala beslutsfattare likt politiker, skolhuvudmän och skolledningar kan förbättra möjligheterna lokalt för elevkårer att engagera sig fritt.

- Möjliggör för elevkårer att nyttja **kommunens lokaler** för att bedriva verksamhet.
- Möjliggör för elevkåren att nyttja **skolans lokaler** för att bedriva verksamhet och förvara inventarier.
- Möjliggör elevkårers trygghet, långsiktighet och stabilitet genom regional, kommunal och/eller lokal **finansiering**.
- Möjliggör för elevkåren att bjuda in **utomstående parter** till skolan.
- Förtydliga **rektorns roll** i skapandet av förutsättningar för elevkårer att kunna verka.
- Möjliggör för **elevkårsaktiva** att få rätt till **ledighet och kompensation** för elevengagemang.
- Möjliggör för elevkårer att delta som elevernas företrädare i **huvudmannens beslutsorgan** när frågor behandlas som påverkar elever.
- Möjliggör för elevkåren att delta som **elevernas företrädare** när **skolledningen** behandlar frågor som påverkar elever.
- Möjliggör för elevkåren att delta när **skolledningen** behandlar frågor som påverkar **elevkåren** och dess verksamhet.
- Etablera **fungerande kontaktvägar** mellan skolledning, skolpersonal och elevkåren för att möjliggöra ett samarbete präglat av ömsesidig respekt.
- Möjliggör för elevkåren att använda **skolans etablerade kontaktvägar** för att nå ut till eleverna med information om att elevkåren finns.
- Möjliggör elevmedverkan i arbetet med skolans fysiska och psykosociala arbetsmiljö genom att tillhandahålla **utbildning för elevskyddsombud**.
- Möjliggör elevmedverkan i arbetet med skolans fysiska och psykosociala arbetsmiljö genom att inkludera elevkåren i **relevanta processer** samt vara **remissinstans** för skolans policy-dokument.